

Position Paper Oktober 2021

In januari 2021 is de stichting Misbruikt! opgericht met als doel de ervaringen van slachtoffers (en andere directbetrokkenen) van seksueel misbruik bij elkaar te brengen en het totaal van deze ervaringsdeskundigheid in te zetten voor belangenbehartiging en kennisontwikkeling. Het beleidsplan bij oprichting is geschreven op uitnodiging van het ministerie van VWS en het ministerie van Veiligheid en Justitie om een voorstel te doen voor een dergelijke organisatie met een budgettaire omvang van circa 1,5 miljoen euro voor de eerste drie jaar. Naderhand bleek echter dat de overheid deze middelen niet beschikbaar wilde of kon stellen, dan wel middelen al een andere route had gegeven. Om die reden is de stichting Misbruikt! naar andere financieringsbronnen gaan zoeken en heeft de omvang van de activiteiten en de begroting sterk teruggebracht. Uit een rondgang langs diverse fondsen is gebleken dat er vragen bestaan waarvan de beantwoording uiterst relevant is voor de eventuele bereidheid om het initiatief financieel een goede start te geven. Dit document heeft als doel vragen te beantwoorden en eventuele onduidelijkheden te adresseren.

Waar komt dit initiatief vandaan?

De aanzet voor dit initiatief zijn de vele reacties geweest op de documentaire “Niks aan de hand” (www.niksaandehand.com), uitgezonden op 22 oktober 2019 op de Nederlandse televisie (BNNVARA). De reacties kwamen zowel van slachtoffers als van diverse organisaties die zich professioneel met seksueel misbruik bezighouden. Reacties waren vaak schrijnend en wezen allemaal op het ontbreken van een centraal punt waar in Nederland de ervaringen van slachtoffers bij elkaar gebracht worden en ingezet kunnen worden voor hun belangenbehartiging en de daarmee samenhangende kennisontwikkeling voor de maatschappij.

Wat voegt het toe aan het reeds bestaande veld?

Specifiek voor Misbruikt! is dat het vertrekpunt de ervaringen van de slachtoffers zelf zijn met het misbruik zelf, de gevolgen ervan in het verdere leven en de behoeftes die dit voor slachtoffers met zich meebrengt. Ieder ander (denk bijvoorbeeld aan wetenschappelijk onderzoekers, hulpverleners of medewerkers van justitie en politie) kan een zekere mate van kennis hierover ontwikkelen, maar de ware kennis op basis van de ervaring van binnenuit bestaat alleen bij de slachtoffers zelf. De stem die deze ervaringskennis de juiste invloed moet geven ontstaat niet vanzelf, maar moet gefaciliteerd worden. Dit moet uitgaan van hetzelfde motto als bijvoorbeeld voor organisaties van kankerpatiënten geldt: “nothing about us without us”. In het bestaande veld bestaat een dergelijke organisatie nog niet, tenminste niet in professioneel georganiseerde vorm.

Wat wordt bedoeld met belangenbehartiging?

Bijna iedere organisatie die zich met seksueel misbruik bezighoudt heeft belangenbehartiging in de doelstellingen opgenomen. Er kan immers gesteld worden dat eenieder die op één of andere manier hulp of ondersteuning biedt aan slachtoffers daarmee ook, in ruimere zin, hun belangen dient. Misbruikt! zet echter in op belangenbehartiging in meer specifieke zin en als primaire doelstelling, en wel door ervaringsdeskundigen zelf. Deze belangenbehartiging bestaat vooral uit permanente activiteiten als lobbyen, netwerken, beïnvloeden van beleid, het creëren van samenwerkingsverbanden, het beïnvloeden van de politieke en de publieke agenda in het algemeen en het continu verzamelen van de ervaringen en behoeftes van slachtoffers. Daarnaast betreft dit het ontwikkelen van specifieke projecten voor bewustwording, lotgenotencontact, het organiseren van een stem voor de doelgroep en het zoeken van financiering hiervoor. Kenmerkend voor de belangenbehartiging is dat deze professioneel wordt uitgevoerd en een doorlopende activiteit van de basisorganisatie is. Deze belangenbehartiging zal daarbij specifieke kennis opleveren welke in brede zin maatschappelijk beschikbaar en inzetbaar moet zijn.

Wie zijn de oprichters en waarom denken zij nu de juiste personen op de juiste plaats op het juiste moment te zijn?

De primaire oprichter is Miranda Freriks, hierin bijgestaan door haar partner Ron van 't Land. Miranda is één van de makers van genoemde documentaire "Niks aan de hand". Zij is ook degene die alle reacties op deze documentaire verwerkt heeft en daardoor de grote behoefte zag aan een organisatie als de stichting Misbruikt. Miranda is niet alleen ervaringsdeskundige, maar heeft ook een achtergrond als verpleegkundige, maatschappelijk werker, psychotherapeut en beleidsmaker. Van belang is dat zij jarenlang in die laatste hoedanigheid gewerkt heeft voor de professionele belangenbehartiging van organisaties van patiënten met kanker. Miranda kan goed bestaande initiatieven verbinden en uitleggen wat van belang is en waarom.

Ron van 't Land is arts met een jarenlange ervaring als bestuurder van een zorgorganisatie (trombosediens). Hij was landelijk actief met betrekking tot kwaliteitsbeleid en kwaliteitsmanagement in de zorg. Ook is hij afgestudeerd in de filosofie met als belangrijk interessegebied de wijsgerige menskunde (antropologie), waar veel van de vragen binnen het terrein van het seksueel misbruik hun plaats in kunnen vinden. Voor zijn werkzaamheden voor het opzetten en managen van de stichting ontvangt hij geen beloning.

Gezamenlijk zijn beide primaire oprichters op grond van hun ervaring samen met een deskundige raad van toezicht en ondersteund door een groep enthousiaste deskundigen, ambassadeurs en vrijwilligers de juiste personen om de ervaringsdeskundigheid (en daarmee de belangenbehartiging en kennisontwikkeling) binnen een professionele organisatie landelijk vorm te geven.

De gesignaleerde behoefte waar vanuit de stichting Misbruikt! werd opgericht is inmiddels definitief bevestigd door de reacties op de oprichting. Deze reacties kwamen van veel veldorganisaties, maar vooral van vele individuele slachtoffers. Als voorbeeld geven wij hier enkele citaten uit contacten met deze slachtoffers:

"Wat een geweldig initiatief, groot respect, ik heb diepe bewondering voor je. Ik zou mij zo graag bij jullie aansluiten, Nu ben ik niet meer alleen!"

"Het is voor mij zo'n zoektocht geweest naar een organisatie die echt iets kan betekenen en waar ik mijn ervaring voor zou willen inzetten, al ben ik bang. Heel veel dank dat je deze stichting bent gestart Miranda!"

"Na een ontzettend lang en intensief proces heb ik nu de moed gevonden om uit te komen voor wat mij is overkomen. Wat fantastisch dat jullie niet alleen uitkomen maar ook op komen voor ons. Zodra ik dat ook durf, dan kom ik!"

"Lieve Miranda, ik wil je bedanken. Dat je de wereld voor beschadigde mensen mooier hebt gemaakt en nog steeds maakt. Nu gaat er aandacht komen, ik heb weer hoop! Dankjewel!"

Omdat er nu meer aandacht voor het thema seksueel misbruik in de media bestaat er een momentum voor de start van Misbruikt!. Het is van groot belang dat de huidige belangstelling voor het probleem blijft bestaan (en niet, zoals zo vaak, weer naar de achtergrond verdwijnt) en zelfs nog sterk wordt vergroot. Misbruikt! ziet het dan ook als een urgente en belangrijke opdracht om van het huidige momentum gebruik te maken.

Waarom starten met een dergelijke professionele organisatie in plaats van klein te beginnen en langzaam te groeien, als dat mogelijk blijkt?

Er zijn al meerdere kleine organisaties die op basis van vrijwilligers werken, met name vanuit de behoefte aan lotgenotencontact. Deze organisaties drijven vooral op betrokkenheid en motivatie, maar hun impact op de publieke en politiek agenda is te beperkt. Zonder ze daarmee te willen diskwalificeren, lotgenotencontact is heel belangrijk, kan in het algemeen gesteld worden dat zij over onvoldoende mensen en competenties op het gebied van besturen, beleid en strategie en organisatiemanagement beschikken om voldoende effectief te zijn. Daarnaast is het leven met een PTSS, DIS of een depressie op zich al een grote uitdaging en is het erg moeilijk de energie te vinden te werken in een baan of zelfs als vrijwilliger actief te zijn en daarin continuïteit te bieden. Veel mensen willen graag iets bijdragen maar kunnen het gewoon niet volhouden. Dit maakt dat het vormen van enkel een vrijwilligersorganisatie voor dit grote thema, op basis van de ervaringsdeskundigheid, onvoldoende, als deze niet wordt ondersteund door een sterke basisorganisatie.

Om dit probleem te adresseren is van meet af aan gekozen voor de professionele insteek. Hierdoor moet er een solide organisatievorm krijgen met betrekking tot leiderschap, beleid en strategie en het managen van medewerkers (vaak vrijwilligers), middelen en processen. Het moge duidelijk zijn dat deze professionele aanpak een zekere financiële behoefte met zich meebrengt, doch geen doel op zich is maar een middel om nu eindelijk voldoende impact van de stem van slachtoffers teweeg te brengen.

Dat deze professionalisering gewenst is blijkt nu al uit het feit dat kleine organisaties erom hebben gevraagd onderdeel van Misbruikt! te kunnen worden. Voor de werkgroep "Spotlight" van slachtoffers van georganiseerd misbruik is dat inmiddels gerealiseerd. Stichting "Revief" die zich in het algemeen inzet voor lotgenotencontact zal op korte termijn als "Werkgroep Revief" aansluiten. Een issue voor veel van deze organisaties is ook de verdeling van macht in een organisatie. Mensen die misbruik hebben meegemaakt vinden het vaak moeilijk te werken onder een 'baas'. De gekozen structuur is hier speciaal op ingericht met werkgroepen die hun eigen naam en identiteit behouden en een directeur-bestuurder en een raad van toezicht met ervaringsdeskundigheid.

Wie zijn de inhoudelijke hulptroepen ofwel: wie steunen dit initiatief?

De deskundigheden van de primaire oprichters worden aangevuld met de hulp van vrijwilligers op diverse terreinen. In de eerste plaats zijn dit de leden van de raad van toezicht die hun toezichthoudende rol participierend invullen, conform moderne inzichten hieromtrent. Tevens kent Misbruikt! een raad van advies waarin deskundigen zitting hebben zoals bijvoorbeeld een jurist en professionals vanuit de therapeuten voor slachtoffers én plegers die bereid zijn een actieve rol te hebben waar dit gewenst is. Praktische ondersteuning wordt geboden door deskundigen op het gebied van ICT, website beheer en in brede zin en op het gebied van campagneontwikkeling. Een lijst van betrokkenen en hun deskundigheden is als bijlage opgenomen.

Dat het initiatief van de stichting Misbruikt! breed wordt ondersteund is hier eerder al aangegeven. Van een aantal relevante organisaties is de gezamenlijke de steunbetuiging als bijlage opgenomen.

Wat wil Misbruikt! concreet doen, wat wil de stichting daarmee bereiken en op welke termijn?

De permanente kernactiviteiten van Misbruikt! bestaan (als deels eerdergenoemd) uit netwerken (en het creëren van samenwerkingsverbanden), uit lobbyen, beleidsbeïnvloeding, uit informatieverzameling, het delen van informatie, organisatie van lotgenotencontact, verwijzing van individuele vragen en uit het ontwikkelen van gefinancierde projecten:

- Netwerken heeft als doel bestaande relevante initiatieven en organisaties aan elkaar te verbinden vanuit het perspectief van de slachtoffers. Hierdoor moet de combinatie van slachtofferorganisaties en professionele organisaties de basis vormen voor permanente betrouwbare informatieverstrekking over het thema seksueel misbruik aan alle relevante geledingen van de maatschappij. In uiterlijk 2024 wil Misbruikt! in Nederland in deze rol met betrekking tot de publieke agendasetting definitief bekend en erkend zijn.
- Lobbyen richt zich op de politiek en de overheid. Het thema seksueel misbruik maakte in 2021 van geen enkel verkiezingsprogramma deel uit. Bij volgende tweede kamer verkiezingen, dat wil zeggen indien deze op de normale termijn plaatsvinden, wil Misbruikt! dat tenminste 5 à 6 politieke partijen het misbruik in het verkiezingsprogramma hebben opgenomen. Voor de overheid moet uiterlijk in 2023 Misbruikt! structureel gesprekspartner zijn als het gaat om het maken van beleid.
- Lotgenotencontact is belangrijk voor de heling van slachtoffers en geeft onderlinge sociale steun bij het collectief uiten van hun stem via Misbruikt! Eind 2022 wil Misbruikt! beschikken over een uitgebreide database van slachtoffers en andere betrokkenen aan wie enquêtevragen kunnen worden uitgezet welke, desgewenst anoniem, beantwoord worden.
- Ideeën voor specifieke projecten en de prioritering ervan zullen worden ontwikkeld door of in ieder geval met de ervaringsdeskundigen. Deze laatste zullen eind 2022 een onderzoekagenda hebben ontwikkeld vanuit het slachtofferperspectief. Uitvoering van projecten zal alleen plaatsvinden bij voldoende financiering.

Wat kan Misbruikt! uitleggen over de gepresenteerde begroting qua omvang en qua keuzes daarin?

In een bijgestelde begroting gaat Misbruikt! uit van een gewenste minimum basisorganisatie die circa 150K per jaar kost. Een groot deel betreft de personele kosten. De overige kosten zijn de standaardkosten voor

een professionele organisatie. Omdat Misbruikt! nog maar kort bestaat zijn er voor de meeste niet-personele kosten nog geen concrete bedragen bekend. In de begroting staan daarom afgeronde, maar reële, schattingen.

De 150K begroting betreft een organisatie met twee parttime betaalde krachten, organisatiekosten en verder veel werk van deskundige vrijwilligers. Omdat gekozen is voor werken vanuit thuis zijn de niet-personele kosten relatief laag voor een professionele organisatie. Dit heeft het paradoxale effect dat het lijkt alsof het Misbruikt! vooral gaat om banencreatie. Dit is echter niet het geval. Wel is het zo dat het initiatief noodzakelijkerwijs zal moeten stoppen als niet aaneen, desnoods minimale, terechte inkomensbehoefte van de professionele kern kan worden voldaan.

Omdat de begroting van 150K kennelijk op korte termijn niet gehaald kan worden én omdat de initiatiefnemers overtuigd zijn van de noodzaak met Misbruikt! door te gaan is de begroting aangepast tot het minimaal noodzakelijke. Hierbij is uitgegaan van een inkomen van € 2500 netto/ € 3200 bruto per maand, exclusief loonkosten voor de bestuurder. Er is een nieuwe meerjarenbegroting gemaakt waarin ook de verwachte kostendekking is opgenomen. Deze is als bijlage toegevoegd. Wat deze kostendekking betreft is het van belang dat er met meerdere partijen gesprekken worden gevoerd. Met de overheid wordt al gesproken over een wijziging van beleidskaders zodat de structurele financiering hierbinnen kan vallen. Ook is Misbruikt! inmiddels als lid geaccepteerd van MIND, koepel van patiëntenorganisaties binnen de GGZ. Dit moet de route naar financiering als patiëntvertegenwoordiger mogelijk maken. Er zijn met enkele fondsen inmiddels gesprekken opgestart en deze fondsen vragen meer informatie alvorens een besluit te nemen. Dit document heeft, als in de inleiding gezegd, de taak hun vragen te beantwoorden. Tot slot is er een campagne in de maak waarmee getracht wordt donateurs te werven.

Epicrise

Het is van groot belang dat de actieve bestrijding van het probleem van seksueel misbruik, veel meer dan nu het geval is, tot stand komt door een belangrijke mate van invloed door en voor ervaringsdeskundigen. Er bestond tot voor 2021 in Nederland geen professionele organisatie die deze impact vanuit alle slachtoffers op het landelijk beleid rond seksueel misbruik duurzaam kan bevorderen. Dit wordt alom als een groot gemis beschouwd. In 2021 is de Stichting Misbruikt! opgericht om een dergelijke organisatie te zijn. De behoefte aan professionaliteit op het gebied van bestuur, beleid en strategie is gelegen in de aard van de vrijwillige ervaringsdeskundigen. Deze slachtoffers zijn een grote inspanning kwijt aan het inhoudelijk vormgeven aan het eigen herstel en dat van anderen. Bij hen leidt dit, door gebrek aan energie en tijd, tot een intern conflict tussen inhoud en besturen. Hierdoor blijft de impact van de ervaringsdeskundigheid te gering. Deze lacune dient te worden ingevuld door een goed georganiseerde facilitaire organisatie.

Misbruikt! kan met ondersteuning van fondsen en andere partijen deze organisatie zijn. Slachtoffers van misbruik zijn, begrijpelijkerwijs, snel getriggerd door macht en hiërarchie. Bij de inrichting is hier doelbewust rekening mee gehouden door op het hoogste niveau, de RvT en het bestuur de ervaringsdeskundigen een grote rol te geven. Ook uit zich dit in de autonomie die huidige en komende werkgroepen binnen de organisatie hebben.

De initiatiefnemers zijn, met de hulp van hun kring van deskundigen zijn, zowel qua motivatie als competentie, in staat een dergelijke organisatie op te zetten en door te ontwikkelen. Het initiatief dat zij genomen hebben wordt nu al, door zowel de slachtoffers als het professionele veld, breed omarmd. Groot probleem is echter voornamelijk het structureel financieren van de basisorganisatie en haar permanente activiteiten. Er is een hiervoor een begroting opgesteld. Het benodigde bedrag is het minimum dat voor het continueren van de professionele organisatie nodig is.

Misbruikt! hoopt dat mogelijke fondsenverstrekkers en subsidiegevers dit initiatief financieel willen ondersteunen om zodoende mede bij te dragen aan het voorkómen van misbruik en het verbeteren van de levens die erdoor getroffen zijn.

Bijlage 1: Participerende deskundigen

Bijlage 2: Adhesie betuigingen

Bijlage 3: Meerjarenbegroting

Bijlage 1 / Participerende deskundigen

Corinne Dettmeijer-Vermeulen

Lid van CEDAW, commissie voor vrouwenrechten van de VN en voormalig Nationaal Rapporteur mensenhandel en seksueel geweld tegen kinderen / Voorzitter RvT

Wouter Noordman

Financieel adviseur, manager accountantskantoor/ Lid RvT, penningmeester

Thérèse Bravenboer

Ervaringsdeskundige, therapeut en vrijwilliger op projecten / Lid RvT

Mette Houthoff

Adviseur Stichting / Lid RvA

Odette Paauwe-Insinger

Voormalig directeur Trombose Stichting Nederland (fondsenwerving) en Federatie van Nederlandse Trombosdiensten / Lid RvA (fondsenwerving)

Sander van Arum

Directeur stichting Civil Care, voormalig hoofd behandelingen de Waag, centrum voor pleger behandeling / Lid RvA

Aafke Scharloo

Orthopedagoog en klinisch psycholoog voor mensen met ontwikkelingsstoornissen en seksueel misbruik / Lid RvA

Susan Kaat

Voormalig hoofd 'Kwaliteit van Leven' bij KWF Kankerbestrijding / Adviseur interne organisatie, strategie/beleid en campagnevoering

Vrijwilligers ten behoeve van de dagelijkse gang van zaken:

Judith Meidam

ICT, lokaal applicatiebeheer en webbeheer

Lars Grijssen

Webmaster

Anoniem

Coördinator werkgroep Spotlight

Anoniem

Ondersteuning Raad van Toezicht

Bijlage 2 / Adhesiebetuigingen

Volgt

Bijlage 3 / Meerjarenbegroting

Minimale begroting per jaar voor de basisorganisatie (2022 - 2025)				
Uitgangspunten:				
1. begroot zijn de reële schattingen van de structurele organisatiekosten op basis werken vanuit huis				
2. de aanname is dat de meerkosten uit projecten (uren en overige kosten) worden gefinancierd uit de projectfinanciering				
3. binnen deze begroting heeft de structurele organisatie (in casu de directeur) als permanente activiteiten tenminste:				
	> inventariseren en analyseren van de behoeftes van de doelgroep			
	> lobbyen voor de belangen van de doelgroep			
	> het breed maatschappelijk communiceren over feiten, behoeftes en belangen			
	> het zoeken / creëren van samenwerkingen met relevante partijen			
	> het zoeken / creëren van diverse projecten en de financiering daarvan			
4. er is waar relevant een jaarlijkse kostenindexatie toegepast van 2,5%				
5. in deze begroting ontbreken een secretariaat en communicatiemedewerker. Dit staat wel op de wensenlijst gezien het de noodzaak van continuïteit in de organisatie.				
Kosten:				
		2022	2023	2024
personele kosten				
directeur-bestuurder	2500 netto / 3200 bruto per maand + loonkosten en admin	57.600	59.040	60.516
huisvesting				
onkostenvergoeding voor werken aan huis		1.000	1.025	1.051
ICT				
abonnementskosten bureausoftware		200	200	200
kosten lokaal ICT-beheer/onderhoud		250	250	250
kosten website (toenemende omvang en complexiteit)		3.000	4.000	5.000
kantoorkosten				
telefonie		400	500	600
porti		150	200	350
diverse kantoormiddelen		200	300	400
drukwerk		1.000	1.500	2.000
overige kosten				
stichtingskosten (aflossing in 3 jaren)		1.500	1.500	1.500
accountantskosten		1.500	1.750	2.000
reis- / verblijf- / representatie		3.000	3.075	3.152
verzekeringen		1.000	1.000	1.000
onkosten leden raden van toezicht en advies		1.000	1.025	1.051
	subtotaal :	71.800	75.365	79.069
	bij: onvoorzien 5%:	3.590	3.768	3.953
	totaal kosten :	75.390	79.133	83.023
Baten:				
		2022	2023	2024
dekking overhead uit projecten				
donaties via campagnes / website		2.500	5.000	7.500
structurele subsidie overheid (nieuwe beleidskaders)		1.000	3.000	5.000
subsidie als patiëntenorganisatie		0	0	20.000
		0	15.000	25.000
	subtotaal :	3.500	23.000	52.500
behoefte aan bijdragen van fondsen		71.890	56.133	30.523
	totaal baten :	75.390	79.133	83.174